

КАНТЕМІР Н.Р., КАНТЕМІР С.О. ZU GUTEM DEUTSCH: DEUTSCH ALS FREMDSPRACHE FÜR ANFÄNGER.

Практичний курс німецької мови (для початківців). –
Чернівці : Технодрук, 2010. – 364 с.

Німецька мова в сучасному світі, поряд з англійською, посідає чільне місце в науці, техніці, культурі та бізнесі. Її статус, як і будь-якої іншої іноземної мови, на переконання академіка АН Вищої школи України Денисенко С.Н. (2005), багато в чому визначає активізацію політичного, суспільного, культурного та економічного життя, а також – характер формування „мовного смаку епохи“. Саме тому вивчення німецької мови як природного атрибуту всього суспільного життя постійно перебуває в центрі національно-освітніх програм. Адже сучасній Україні конче потрібні нові фахівці європейського зразка, які б досконало володіли європейськими мовами та мали можливість, відповідно до Болонської системи, здобувати освіту не лише на Батьківщині.

І з цього погляду вихід у світ підручника „Zu gutem Deutsch” виявився давноочікуваною й затребуваною подією серед фахівців із викладання німецької мови. Цей практичний курс німецької мови, який гармонійно поєднує передові українські та європейські підходи (і цим він позитивно вирізняється серед інших вітчизняних підручників), написано досвідченими викладачами на основі їхньої багаторічної освітянської діяльності в школі, гімназії, університеті та на мовних курсах за методиками Гете-Інституту.

Підручник складається з таких структурних частин: передмови, двадцяти уроків, додатка. Він має на меті, з одного боку, дати студентам початкові знання з фонетики, лексики та граматики німецької мови, прищепити їм навички усного мовлення через засвоєння широко вживаних розмовних конструкцій та сучасної лексики; з іншого ж боку, він дає змогу всім, хто має зі школи невеликий запас знань з німецької мови, повторити, узагальнити, систематизувати та поглибити основні види вмінь та навичок.

Урок 1 у підручнику презентує короткий нормативний фонетичний курс, який ознайомлює студентів із особливостями вимови німецьких голосних і приголосних, правилами наголошення та різновидами інтонації. Урок містить чимало тренувальних вправ, до яких варто

було б додати компакт-диск, озвучений дикторами – носіями мови.

Кожен наступний урок чітко структурований. Вступна сторінка *Einstieg* покликана активізувати фонові знання студентів з певної тематики. Детальне подання граматичного матеріалу українською мовою у вигляді блоків дозволяє уявити німецьку мову як цілісну систему, що демонструє спільне й відмінне з рідною мовою. Виклад матеріалу в підручнику побудовано на відповідності до принципів науковості і системності та на основі сучасних підходів до навчання іноземної мови з урахуванням комунікативних потреб майбутніх фахівців. Теоретичні відомості з граматики охоплюють практично всі найважливіші категорії (артикль, частини мови, речення, стан, спосіб тощо). Трохи меншу увагу приділено словотвору. Окремі граматичні явища, як-от: трансформацію підрядних речень мети в іменникову конструкцію *damit er studiert* → *zum Studium* та ін. (с. 198), у підручнику представлено лише як матеріал для довідок. Хоча розроблені авторами принципи засвоєння основних правил й особливостей граматики німецької мови передбачають поступовий, „дозований“ характер формування умінь і навичок, деякі уроки перенасичені граматичним матеріалом, як наприклад, урок 7 (с. 89–102), де студенти, окрім приєдників давального відмінка з локальним значенням, мають ще вивчити приєдники знахідного відмінка та подвійного керування. На наш погляд, в одному уроці доречно подавати лише одну групу приєдників.

Досить різнобарвною є тематика текстів про сьогодення Німеччини та України (їх понад 50), які тут використано як дидактичний матеріал. До кожного тексту подано перекладену лексику, що суттєво полегшує роботу учнів та студентів. Підручник інформативно насичений, про що свідчить його пізнавально-інформаційний потенціал: наявність у книзі таких тем, як „Світ мас-медіа“, „Європейський Союз“, „Німеччина“, „Україна“, „Моє житло“, „Відпочинок“, „Дружба і кохання“ та ін., а також різножанрових текстів (листів, кулінарних рецептів, оголошень тощо). Особливо цінним для студентів, вважаємо, урок 15 *Aus dem Studentenleben*, який не тільки в цікавий та оригінальний спосіб ознайомлює їх із системою освіти Німеччини, але й містить корисні поради щодо можливості навчання за кордоном (текст „Studieren in Deutschland“, с. 237; впр. 31, с. 251; впр. 35, с. 253) та здобуття гарних шансів у майбутньому професійному

житті (текст „Gute Berufschancen“, с. 240). Варто відзначити, що через тексти та окремі речення автори намагались вирішити не тільки методичні й практичні завдання навчання іноземної мови, але й освітньо-виховні: крізь весь підручник червоною ниткою проходить тема любові до рідного краю, до України, важливості кожної окремої людини, збереження довкілля та здоровий спосіб життя, сповідування європейських (загальнолюдських) цінностей.

Цікавим є, на нашу думку, і розподіл дидактичного матеріалу, представленого понад 500 практичними вправами і завданнями, який дозволяє застосовувати різні соціальні форми навчання студентів (групові, індивідуальні, в парах тощо). Крім того, для диференційованої роботи зі студентами підручник насичений різноманітними діалогами, ситуаціями для ділового й неділового спілкування, завданнями для дискусій, рольових ігор і „круглих столів“, а також письмовими вправами для формування навичок прямого та зворотного перекладу. Варто наголосити, що, аби уникнути труднощів та успішно виконати завдання, студент завжди може звернутись до граматичного додатка в кінці підручника. Проте для окремих вправ не зайвими були б ключі, що, без сумніву, сприяло б ще кращому засвоєнню граматичного і лексичного матеріалу.

Щодо рубрики творчих завдань (*Kreative Übungen*), то вчитель там має можливість самостійно вибрати завдання для формування конкретних видів компетенцій. Для студентів такі вправи із різнорівневим мовним матеріалом є надзвичайно цікавими й корисними, оскільки допомагають закріпити здобуті знання та, як засвідчено в передмові, доповнити свій власний словниковий запас сучасної німецької мови.

Аналіз змісту підручника та анкетування викладачів, які працюють за цим посібником, показали, що підручник враховує всю специфіку викладання німецької мови в школах, гімназіях та вищих навчальних закладах у контексті оновлення змісту освіти.

Загалом, книгу Кантемір Н.Р., Кантеміра С.О. „Zu gutem Deutsch“ створено на високому науково-методичному рівні відповідно до вимог вищої освіти. Вона, поза сумнівом, стане в пригоді не лише вчителям, учням, слухачам чи студентам, але й тим, хто прагне самостійно вивчити німецьку мову.

*Іван Яцюк
(Тернопіль)*